

Als companys de lluita per la llibertat dels homes i les dones de Catalunya.

Amics, d'ençà que la lluita unitària ha estat una realitat a Catalunya el nostre avenç cap a la llibertat és un fet incontrovertible. Vull destacar la persistència de l'acció política de les diverses organitzacions catalanes d'ençà 1939. I vull dir, també, que quan el moviment obrer, organitzat sota el nom de Comissions Obreres, se situà a la panxa de la lluita, a Catalunya, per Catalunya, i des de Catalunya per tota la classe treballadora explotada, la lluita va créixer i fou possible d'iniciar un camí efectiu. Camí que amb la incorporació dels estudiants, organitzats en grups i en certs períodes unitàriament, amb la incorporació de destacats sectors del clergat i del laicat de l'Església, i d'altres sectors, sobretot populars, desembocà a la celebració de la Primera sessió de l'Assemblea de Catalunya el 7 de novembre de 1971, als 31 anys de dictadura. Assemblea de Catalunya constituïda per múltiples i diverses representacions del poble de Catalunya en lluita, a l'inici de la qual hi ha la Comissió Coordinadora de Forces Polítiques de Catalunya, constituïda per Esquerra Republicana de Catalunya, Front Nacional de Catalunya, Moviment Socialista de Catalunya, Partit Socialista Unificat de Catalunya i Unió Democràtica de Catalunya. I conjuntament amb ella d'altres organitzacions polítiques catalanes: el Partit Socialista d'Alliberament Nacional i delegacions catalanes d'altres organitzacions democràtiques de l'Estat espanyol.

Avui aquest ventall polític cobreix múltiples i variats sectors de la societat catalana. La presència d'altres elements del poble en lluita, com són els no alineats a cap organització política concreta, i la de nous elements de la Catalunya intel·lectual, artística i professional, enriqueix considerablement la multiplicitat.

Passa que, malgrat aquesta multiplicitat, la diversitat sectorial de la societat catalana que caldria que fos present a l'Assemblea de Catalunya, és a dir: a la lluita, no és completa. Em refereixo a un ampli sector popular català segrestat a l'opinió política de la legalitat catalana, i per tant no atès.

Fins que no incorporem aquest sector no podrem dir que l'Assemblea de Catalunya significa la veu democràtica de tot el poble en lluita, per la seva llibertat.

L'esforç que fa la minoria catalana militant és considerable. Però la lluita en la clau destinitat, encara que sigui feta sota una ferma convicció legalista, deteriora. I sovint no solament no ens permet una perspectiva saludable sinó que ens ofusca.

Amics: hi ha un enorme sector de la societat catalana que, si s'allibera d'aquest segrestament de més de trenta anys, ha de constituir un dels motors més considerables per a la nostra lluita cap a la llibertat. Actualment, per aconseguir la base democràtica que permeti un exercici polític legal i eficaç, i després, per seguir la marxa ascendent cap a la llibertat política del país català, l'adequat desenvolupament econòmic dels seus recursos humans, naturals i productius, i cap a l'alliberament de l'explotació o de l'alienació a què la major part de la gent d'aquest sector està sotmesa.

Em refereixo al que anomenaré la gran majoria catalana. Gran majoria catalana que constitueix una nova Catalunya, la qual a més de les condicions de segrestada, explotada, o alienada, té la característica que en ella és molt viva la reacció al fenomen absorbent centralista espanyol, més que no pas, dissortadament, interès pels plantejaments d'una política nacional dramàticament interrompuda a 1939.

Voldria definir a grans trets l'abast sociològic d'aquesta gran majoria catalana. Gran majoria que té dues característiques més, fonamentals, la de sentir-se catalana sense sectarisme, biològicament, i la de no basar les seves relacions de treball en cap mena d'explotació, essent indubtablement explotada.

És aquest un contingent variat i enormement dinàmic constituït, a més dels sectors obrers, per la pagesia, pels treballadors qualificats, pels homes i les dones d'exercici liberal, pels sectors de l'atomització industrial i comercial, i per la joventut dels sectors d'aprenents, pels dependents comercials i industrials, per tota mena d'empleats, i per la majoria d'estudiants. Tot aquest contingent constitueix un ampli camp en el qual la comprensió de la lluita per la llibertat de Catalunya, com a vehicle per a la llibertat de l'home, ha de trobar un suport estimable. No hi ha dubte que amb el definitiu primer pas cap a la llibertat que representa la lluita dins l'Assemblea de Catalunya n'hi ha prou per a mobilitzar alguns dels components d'aquest sector. Però penso que si d'una manera o altra podem interessar-los tots en una via de futur polític realista els donarem, com a grup, més consistència, i més cohesió. Es tracta de definir-los uns objectius comprensibles i fàcilment assumibles, objectius immediats i intermitjos, sense que aquesta nova via de treball polític hagi de significar cap retrocés, cap renúncia, ni pels qui la formulin ni pels que han de rebre-la. Ni en l'ordre nacional, ni en l'ordre social. Es tracta de fer-los veure que cal obrir un procés de treball polític cap a la llibertat, sense estridència però ben definit encara que pragmàticament formulat. Un procés que vagi de menys a més, seguint un ordre de prelacions basades en les necessitats, i les reals possibilitats, però no les possibilitats que sorgeixin o ens ofereixin sinó les nostres possibilitats. Un procés que, per entendre'ns, en direm procés ascendent. Procés que si és plantejat a l'inrevés, de dalt a baix, o sigui fixant d'entrada uns objectius polítics últims pressuposa una negociació, i, psicològicament, per força ha de semblar regressiu. En canvi plantejat realísticament, o sigui de baix a dalt, pressuposa lluita, debat, diàleg, conquesta, i sempre als ulls del qui ens adrecem esdevé progressiu.

Tot-hon està d'acord que la llibertat política dels pobles és desitjable, i els sectors no explotadors, i en molts llocs profusament explotats, estant d'acord en què cal anar cap a una nova societat basada en la supressió d'aquesta explotació: sigui privada, sigui estatal. La llibertat política ha de servir per això. La llibertat si no ha de significar l'alliberament de l'explotació de l'home per l'home, o de l'home pel sistema, no té cap sentit. És una abstracció. Un desig sovint ben intencionat, però sempre inútil. La societat moderna va, indefugiblement cap a aquesta radicalització, i Catalunya no n'ha de quedar marginada.

La societat actual que en el terreny polític ha sofert opressions, guerres, llargs períodes de dominacions, etc., en nom d'aquestes abstraccions i en nom de les més variades transcendències, i que en el terreny científic ha aconseguit conquestes tan importants com l'espacial, no hi ha dubte que esdevé escèptica, sinó recelosa, a qualsevol plantejament que no entengui molt real, ni que sigui postulat justament i de manera honesta. És una qüestió de manera de ser. A una societat pràctica com l'actual no és lògic plantejar-li qüestions de teoria ideal o utòpica. Un plantejament polític avui si a tot arreu ha d'ésser lògic, coherent, real, perquè sigui assumible, a Catalunya, a la Catalunya ~~de la gran majoria catalana~~ de la gran majoria catalana, ha d'ésser exposat amb convicció i resultar convincent. Trenta i més anys de dictadura exigeixen ~~un plantejament~~.

Això pel que fa referència als plantejaments ideològics, als objectius polítics a què

tendeix tota acció política.

Hi ha, a més, el camí per aconseguir aquests objectius i en aquest sentit diré que la llibertat dels homes i dels pobles no es guanya a salts sinó que es guanya pas a pas, i cada pas en condiciona un altre.

El camí és difícil i serà llarg. Però l'assoliment d'uns objectius immediats, en definitiva intermitjos, no solament el farà suportable sinó que ell mateix generarà la dinàmica necessària per ascendir sense descans.

Aquesta és la estratègia que considero rendable, donades les nostres condicions, circumstàncies i possibilitats.

És per això que sense abdicar de res, en reservo els meus desigs, ~~_____~~ i en situo al nivell d'aquesta gran majoria catalana, per intentar la nova via del procés ascendent cap a la llibertat.

És aquesta una formulació d'intencions però fermament meditada. És un nou camí que jo en tenc adequat a la nostra realitat actual, que no serà la mateixa dins d'un temps quan des de l'Assemblea de Catalunya, i des d'una coordinació de les diferents assemblees nacionals de l'Estat espanyol, hauran aconseguit una primera victòria d'estabilització democràtica. Els nous objectius automàticament els anirà definint gradualment la mateixa lluita, i sorgiran de la dinàmica dels guanys obtinguts. Només així aconseguiren, no solament uns plantejaments que la gent entendra coherents sinó que aconseguiren la força necessària per al combat polític que anem a emprendre, combat per a la comprensió del problema de la llibertat de Catalunya a tots els nivells. A nivell popular, i enfront les forces polítiques que hauran de constituir el futur Estat espanyol democràtic, en un debat continuat. Debat que no es basarà en concessions sinó en la lluita per uns objectius possibles discutibles o combatibles, però de cap manera contradictòris, o implantables en un debat sincer.

*

Aquest plantejament penso que exigirà la creació d'un instrument polític que el faci viable. Un instrument que s'interessi, i que interessi, aquesta gran majoria catalana. Majoria catalana que he definit sociològicament i que políticament pot ésser paral·lela a la que un dia s'interessà per l'Estatut d'Autonomia, que respectà la Generalitat de Catalunya, que s'adherí al Front Popular, i que lluità al costat de les forces governamentals democràtiques de la República espanyola, en contra les classes reaccionàries espanyoles i catalanes.

Deixeu-ne però, expressar primer allò que és a l'ònia de molts, la conveniència de concentrar en lloc de disgregar. Opino que el panorama polític del futur sorgirà de la unió dels partits actuals en blocs ideològics afins. Aquesta és una esperança desitjable. Crec que en la Catalunya política futura dos o tres d'aquests blocs seran suficients per tal de representar les dues o tres tendències que enquibirán les maneres de pensar de la nostra societat catalana. Però deixeu-ne dir, també, que actualment les condicions de treball de la clandestinitat i les necessitats d'arribar a tot arreu i de convèncer per peces menudes no permeten una excessiva concentració ideològica. És aquesta una qüestió d'operativitat pràctica.

D'altra banda ha estat ben demostrada l'eficàcia d'una coordinació política con la de la

Comissió Coordinadora de Forces Polítiques de Catalunya, i l'eficàcia de l'Assemblea de Catalunya sinó com a concentració ideològica sí com a concentració dialogant i promotora.

I, temperamentalment, davant una hipòtesi per molt suggestiva que aquesta sigui anteposo l'eficàcia dels fets reals.

I és per tal d'incrementar aquests fets reals de lluita política que he pres la posició personal que proclamo. Posició que de cap manera voldria entorpir la lluita unitària, ni podria alterar cap figura política actual, sobretot la de l'organització dins la qual i des de la qual he realitzat en aquests darrers anys la meua activitat política. Lluitar dins el sí de la mateixa podria haver-me dut a aconseguir aquesta desfiguració si hagués reeixit en la lluita, o m'hagués dut a un consum d'energies inútils que en una situació com l'actual no es poden permetre de malbaratar.

Si la necessitat d'aixamplar el nostre camp d'acció amb eficàcia m'han conduït a prendre aquesta nova postura d'estratègia política fonamentalment interessada en la incorporació a la lluita de la gran majoria catalana, crec que he de fer tot el possible per dur-la a la pràctica.

Que ningú no vegi en la necessitat que exposo d'un nou instrument polític, ni una nova fragmentació, ni cap deteriorament. Sense un mínim organitzatiu és del tot impossible ni el treball, ni el triomf.

*

Amics: una certa experiència en la lluita política, una continuada reflexió sobre la nostra societat, i una anàlisi crítica d'allò que ens convé m'han conduït a prendre aquesta nova postura estratègica que acabo d'exposar i que ara faig pública en un intent esclaridor i d'obligat respecte.

Barcelona, gener de 1973